

У тварин придніпровського типу та симентальської породи до 8-місячного віку індекс широкотілості зберігався приблизно на одному рівні, в наступні періоди тварини придніпровського типу перевищували симентальських за широкотілістю, що свідчить про мінливість цієї ознаки в них у бік еприсомності, а в сименталів у бік лептосомності.

Стосовно індексів будови тіла, що характеризують розвиток окремих статей екстер'єру, бугайці всіх груп були пропорційно розвинені. Індекси щільності також однакові в усіх групах. Дещо більша щільність властива бугайцям придніпровського типу в 15-місячному віці, що вказує на їх пізньостиглість.

Висновки. Оцінка тварин за екстер'єром хоча і найбільш поширена в зоотехнії, проте є тільки допоміжним засобом при визначенні господарських якостей тварин.

Для неї необхідні додаткові дані нових методів досліджень з метою найбільш глибокого пізнання внутрішніх особливостей організму тварин.

Одержано редколегією 25.07.79.

удк 636.224.3.088.5

МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ ДЖЕРСЕЙСЬКОЇ ХУДОБИ В УМОВАХ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ¹

Т. В. МОВЧАН, молодший науковий співробітник

*Український науково-дослідний інститут розведення
і штучного осіменіння великої рогатої худоби*

Метою наших досліджень було провести порівняльне вивчення завезених з Данії чистопородних тварин джерсейської породи і місцевих корів червоної степової породи.

У дослідному господарстві Дніпропетровської державної дослідної станції по тваринництву з 1977 р. ведуть роботу щодо створення репродуктора джерсейської породи на основі розширеного відтворення імпортних чистопородних тварин, завезених з Данії (50 нетелей і 10 бугаїв-плідників).

Методика досліджень. Для спостережень використали 47 корів джерсейської і 29 червоної степової порід. Утримували тварин у типових дворядних корівниках на прив'язі з моціоном на вигульних майданчиках, годували диференційовано за нормами ВІТ, доїли два рази на доільних установках.

Результати досліджень. За надоем натурального молока за 305 днів I і II лактацій джерсейські корови поступались перед ровесницями червоної степової породи відповідно на 178 і 85,3 кг, проте перевищували останніх за вмістом жиру в молоці на 1,86 і 2,52% (табл. 1). Тому в перерахунку на 4-процентне молоко продуктивність джерсейських корів порівняно з ровесницями червоної степової породи вища відповідно на 1820 і 1378 кг, або на 76 і 30%.

За вмістом білка і сухого знежиреного залишку молоко джерсейських корів значно краще, ніж червоно-степових ровесниць. Проте продуктивність імпортних корів виявилась нижчою, ніж їх матерів у Данії, що пояснюється, очевидно, незакінченістю процесу адаптації. Так, за 305 днів I лактації дочки поступались перед матерями за надоями на 1038 кг, за вмістом жиру — на 0,58% і за продукцією молочного жиру — на 74,6 кг.

Вміст жиру в молоці з віддаленням лактації закономірно підвищувався. Деякі відхилення від вказаної закономірності у джерсейських і червоно-степових корів пояснюються сезоном отелення. Різниця між мінімальним і максимальним показниками вмісту жиру в молоці джерсейських корів досягає 1,23, тимчасом як у червоно-степових — всього 0,51.

¹ Роботу виконано під науковим керівництвом доктора сільськогосподарських наук В. Ю. Недави.

1. Молочна продуктивність корів імпортої джерсейської і місцевої червоно-степової порід

Показники	Лактація	Джерсейська			Червона степова		
		M±m	σ	C _v	M±m	σ	C _v
Надій за 305 днів, кг	I	2875±64,2	440	15,3	3092±114,9	618	19,9
	II	3196±78,1	500	15,4	4040±123,0	587	14,5
Вміст жиру в молоці, %	I	5,62±0,27	0,37	6,5	3,76±0,03	0,16	4,25
	II	6,19±0,03	0,21	3,4	3,67±0,07	0,34	9,27
Надій 4-процентного молока, кг	I	4185±106	726	17,3	2365±112	328	13,8
	II	5070±128	825	16,2	3692±125	603	16,3
Вміст білка, %	I	4,29±0,04	0,28	6,52	—	—	—
	II	4,08±0,09	0,57	13,9	3,48±0,02	0,12	3,44
Вміст СЗМЗ, %	I	9,37±0,08	0,61	6,51	—	—	—
	II	9,01—0,05	0,35	3,88	8,24—0,05	0,25	3,03
Продукція молочного жиру, кг	I	166,4±4,38	30	18,0	127±5,57	30	23,6
	II	200,2±5,25	33,6	16,7	148±4,82	23,1	15,6

У 90% корів джерсейської породи вим'я мало ванно- і чашоподібну форму, у них також дещо більший обхват вим'я після доїння та його глибина, за іншими розмірами вони поступались перед коровами червоної степової породи (табл. 2).

2. Морфологічні і функціональні властивості вим'я корів джерсейської та червоної степової порід

Показники	Джерсейська			Червона степова		
	M±m	σ	C _v	M±m	σ	C _v
Проміри вим'я, см:						
обхват до доїння	101,2±3,5	14	13,8	103,1±2,23	11,3	10,96
обхват після доїння	86,2±3,65	14,6	16,9	79,6±1,25	7,5	9,4
ширина	16,42±0,82	1,64	9,9	26,52±0,58	2,95	11,1
довжина	35,15±1,16	4,6	13,1	36,26±0,53	2,7	7,4
глибина	26,55±1,08	4,47	16,8	23,84±0,44	2,22	9,3
Проміри дійок, см:						
довжина передніх дійок	5,55±0,24	1,0	18,0	8,0±0,39	1,97	24,6
довжина задніх дійок	3,91±0,5	2,09	53,7	5,77±0,26	1,32	22,9
Швидкість молоковіддачі, кг/хв	1,24±0,05	0,38	30,6	1,49±0,08	0,38	25,4

Для прогнозування ефекту селекції в стаді джерсейської породи певний інтерес являють собою визначені нами коефіцієнти кореляції між окремими складовими молочної продуктивності:

Так, між надоем за лактацію і тривалістю лактації коефіцієнт кореляції становив +0,600, надоем за лактацію і вмістом жиру в молоці — 0,003, надоем за лактацію і вмістом білка — 0,253, вмістом жиру і вмістом білка +0,226, вмістом жиру і вмістом СЗМЗ +0,05, надоем за лактацію і обхватом вим'я до доїння +0,321, надоем за лактацію і обхватом вим'я після доїння +0,442, надоем за лактацію і глибиною вим'я +0,013.

Висновки. Акліматизація імпортої джерсейської худоби в умовах Дніпропетровської області відбувається задовільно. Завдяки високій молочній продуктивності і особливо жирномолочності її варто використовувати як поліпшуючу на червоній степовій породи за допомогою ввідного схрещування.

Одержано редколегією 17.09.80.